

MARKEDSGADE, NYKØBING FALSTER

Marinarkæologisk overvågning

MAJ 2015

Mikkel H. Thomsen

VIKINGESKIBS
MUSEET

VIKINGESKIBS
MUSEET

***Markedsgade, Nykøbing Falster
Marinarkæologisk overvågning***

MAJ 2615

KUAS j.nr. 2009-7.26.01-0242

Mikkel H. Thomsen

August 2010

Forsidefoto: Mikkel H. Thomsen. © Vikingeskibsmuseet.

VIR
MAJ 2615
Markedsgade, Nykøbing Falster
241641
KUAS j.nr. 2009-7.26.01-0242

Markedsgade, Nykøbing Falster

Marinarkæologisk overvågning

Indholdsfortegnelse

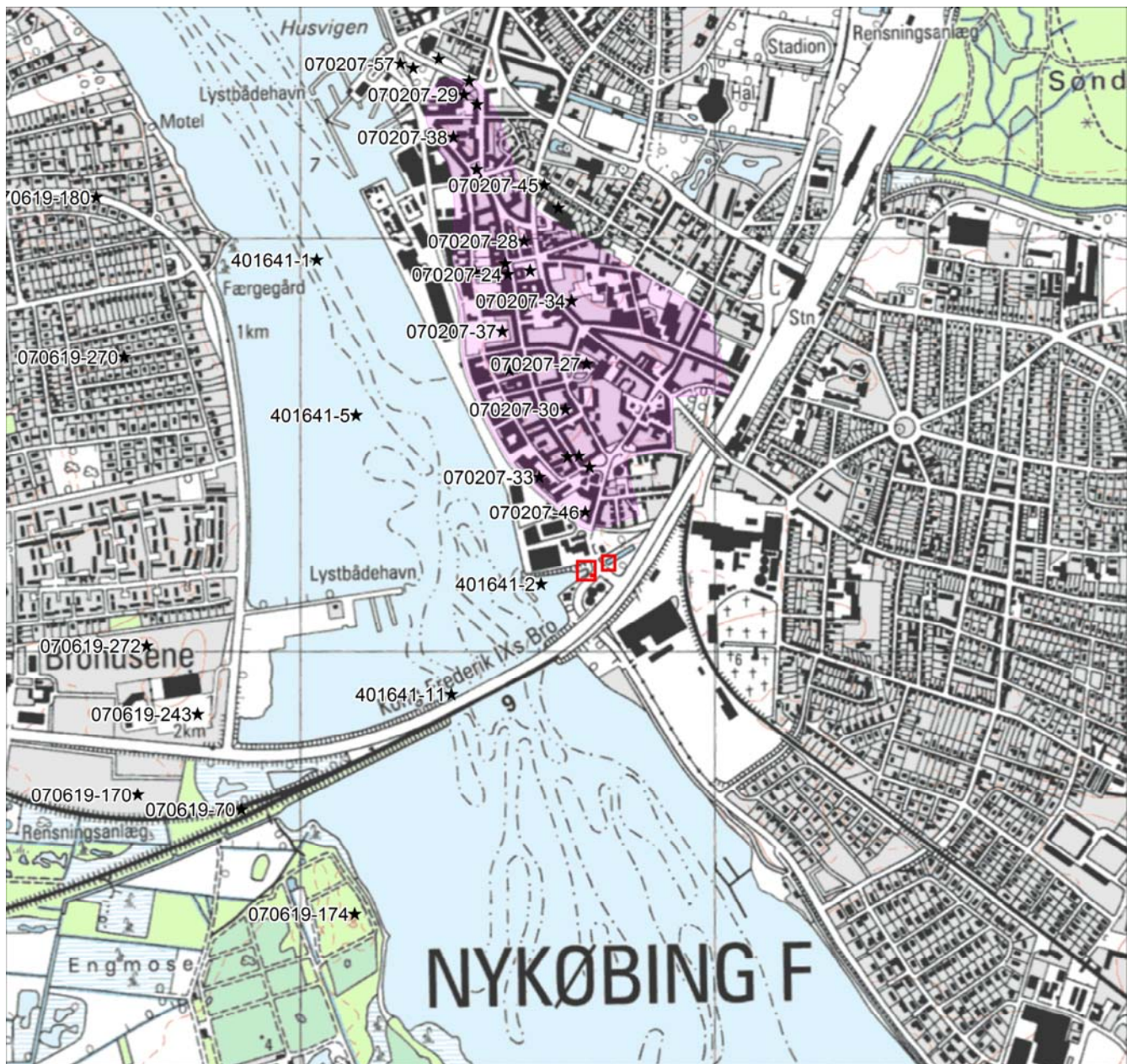
Abstract	1
Undersøgelsens forhistorie.....	2
Administrative data	2
Øvrige data.....	3
Topografi, terræn og undergrund.....	3
Metode	4
Undersøgelsens resultater	4

Abstract

Vikingskibsmuseet har for Guldborgsund Kommune udført marinarkæologisk overvågning af afgravning af havbundsarealer forud for en vejudvidelse. Der blev ikke gjort fund af kulturhistorisk interesse.

Undersøgelsens forhistorie

I forbindelse med en udvidelse af Markedsgade ønskede Guldborgsund kommune at afgrave en smule af havbunden for at kunne genetablere et bygværk for en rørlagt kølevandskanal mellem Sukkerfabrikken og Guldborgsund (Figur 1). Begrundet i kulturtopografiske indikatorer, nærliggende geotekniske boringer samt et tidligere fund af et hækror tæt på det berørte areal (401641-2) stillede Kulturarvsstyrelsen krav om marinarkæologisk tilsyn med anlægsarbejdet.

Figur 1: Arbejdsområderne (□) og kendte fortidsminder (★).

Administrative data

Undersøgelsens digitale og analoge arkivalier opbevares på Vikingskibsmuseet (VIR) under journalnummer MAJ 2615.

Øvrige data

Overvågningen udførtes af én medarbejder og fandt sted i dagene 10. maj, 31. maj og 1. juni 2010.
Budgetstyring: Jørgen Dencker.
Daglig leder: Mikkel H. Thomsen, Morten Johansen.

Topografi, terræn og undergrund

Den berørte lokalitet udgøres dels af et lille parti af Sukkerfabrikkens kanal på østsiden af Markedsgade (Figur 2), dels af en del af den lille vig af Guldborgsund på vestsiden af vejen (Figur 3).

Figur 2: Arbejdsområdet i kanalen på østsiden af Markedsgade. Foto: Mikkel H. Thomsen © Vikingskibsmuseet.

Stedet ligger lige udenfor både middelalderbyen og 1600-tals bastionerne. Der kendes ca. 130m væk et ret enestående løsfund af et udateret mindre hækrør, der sandsynligvis er fra 16-1700-tallet. Det er endvidere muligt, at kanalen til Sukkerfabrikken er anlagt, så den udnytter resten af byens bastionære voldgrav. Der har endvidere ligget en vindmølle på stedet; en af flere langs kysten syd for byen. Der er altså en lokaltrafikåre, der har passeret stedet.

I to nærliggende geotekniske borer er påtruffet træ og tegl i de ældste kulturlag; hhv. i kote -1,0 og -0,4 (DVR90). Disse aflejringer kunne blive berørt af anlægsarbejdet.

Figur 3: Arbejdsområdet i vigen på vestsiden af Markedsgade. Foto: Mikkel H. Thomsen © Vikingskibsmuseet.

Metode

De berørte områder var af entreprenøren inddæmmet med stendæmninger og så vidt muligt pumpet tomme for vand. Opgravningen blev derefter foretaget med gravemaskine under overvågning af museets medarbejder (se fotoliste, Bilag 1). Èt vognlæs løst slam (50 tons) blev efter aftale opgravet uden tilsyn. Ligeledes blev det besluttet, at opgravning af slam efter anlægsarbejdets afslutning og dæmningens fjernelse ikke krævede tilsyn.

Undersøgelsens resultater

På kanal-siden blev der afgravet til underkant af kanalens stenforing, hvor undergrunden var blåler. På Guldborgsund-siden blev der gravet i vand, hvorfor iagttagelsesforholdene var ringere. Her blev stedvist påtruffet blåler umiddelbart under slammet.

Der blev hverken påvist kulturlag, objekter eller anlæg af kulturhistorisk interesse noget sted i de undersøgte områder.

MAJ j.nr. 2615 Markedsgade Nykøbing F

Billednummer	Billedtekst	Fotograf
2615-cd-0001	Marinarkæologisk overvågning. Dæmningen mod Guldborgsund.	Mikkel H. Thomsen
2615-cd-0002	Marinarkæologisk overvågning. Markedsgade med det inddæmmede område mod Guldborgsund i forgrunden.	Mikkel H. Thomsen
2615-cd-0003	Marinarkæologisk overvågning. Det inddæmmede område mod Guldborgsund.	Mikkel H. Thomsen
2615-cd-0004	Marinarkæologisk overvågning. Slampulle udenfor dæmningen skabt ved trykket fra dæmningen.	Mikkel H. Thomsen
2615-cd-0005	Marinarkæologisk overvågning. Kanalen på østsiden af Markedsgade.	Mikkel H. Thomsen
2615-cd-0006	Marinarkæologisk overvågning. Kanalen på østsiden af Markedsgade.	Mikkel H. Thomsen
2615-cd-0007	Marinarkæologisk overvågning. Kanalen på østsiden af Markedsgade.	Mikkel H. Thomsen
2615-cd-0008	Marinarkæologisk overvågning. Inddæmningen mod Guldborgsund.	Mikkel H. Thomsen
2615-cd-0009	Marinarkæologisk overvågning. Kanalen på østsiden af Markedsgade.	Mikkel H. Thomsen
2615-cd-0010	Marinarkæologisk overvågning. Kanalen på østsiden af Markedsgade under opgravning.	Mikkel H. Thomsen
2615-cd-0011	Marinarkæologisk overvågning. Kanalen på østsiden af Markedsgade under opgravning.	Mikkel H. Thomsen
2615-cd-0012	Marinarkæologisk overvågning. Kanalen på østsiden af Markedsgade under opgravning.	Mikkel H. Thomsen
2615-cd-0013	Marinarkæologisk overvågning. Kanalen på østsiden af Markedsgade under opgravning.	Mikkel H. Thomsen
2615-cd-0014	Marinarkæologisk overvågning. Kanalen på østsiden af Markedsgade under opgravning.	Mikkel H. Thomsen
2615-cd-0015	Marinarkæologisk overvågning. Det inddæmmede område mod Guldborgsund under opgravning.	Mikkel H. Thomsen
2615-cd-0016	Marinarkæologisk overvågning. Kanalen øst for Markedsgade efter opgravning og under opførelse af rørforlængelsen.	Morten Johansen
2615-cd-0017	Marinarkæologisk overvågning. Opgravning og bortkørsel af slam fra det inddæmmede område mod Guldborgsund.	Mikkel H. Thomsen
2615-cd-0018	Marinarkæologisk overvågning. Det inddæmmede område mod Guldborgsund under opgravning.	Mikkel H. Thomsen
2615-cd-0019	Marinarkæologisk overvågning. Det inddæmmede område mod Guldborgsund under opgravning.	Mikkel H. Thomsen
2615-cd-0020	Marinarkæologisk overvågning. Det inddæmmede område mod Guldborgsund under opgravning.	Morten Johansen
2615-cd-0021	Marinarkæologisk overvågning. Det inddæmmede område mod Guldborgsund under opgravning.	Morten Johansen
2615-cd-0022	Marinarkæologisk overvågning. Det inddæmmede område mod Guldborgsund under opgravning.	Morten Johansen
2615-cd-0023	Marinarkæologisk overvågning. Det inddæmmede område mod Guldborgsund under opgravning.	Morten Johansen
2615-cd-0024	Marinarkæologisk overvågning. Det inddæmmede område mod Guldborgsund under opgravning.	Morten Johansen
2615-cd-0025	Marinarkæologisk overvågning. Opgravning af den opståede slampulle udenfor dæmningen.	Morten Johansen

Billednummer	Billedtekst	Fotograf
2615-cd-0026	Marinarkæologisk overvågning. Det inddæmmede område mod Guldborgsund under opgravning.	Morten Johansen
2615-cd-0027	Marinarkæologisk overvågning. Opgravning af forurenede slam.	Morten Johansen